

ВСЕСВІТ

K. 6176

1934

ЦЕНТРАЛЬНА
НАУКОВО-УЧБОВА
БІБЛІОТЕКА

1934
163 а/ч

CÄSAR & MINKA

Zahna (Preussen), Німеччина

РОСПЛІД І ПРОДАЖ ПОРОДИСТИХ СОБАК

КАРЛИКОВІ, СПЕЦІЯЛЬНО ДРЕСИРОВАНІ
(поводирі і т. інш.) МИСЛИВСЬКІ, ЗАПРЯЖНІ
та СТОРОЖОВІ СОБАКИ

ПОСТІЙНА ВИСТАВКА БІЛЯ ВОКЗАЛУ В ЦАНІ
Ілюстровані прейскуранти безплатно
відправка у всі країни світу

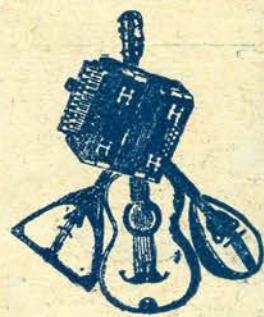
единственное в С. С. С. Р. производство

народных музыкальных инструментов Виноградова И. Д. в Москве

Полный прейс-курант
высылается за две
8-ми коп. марки :

как-то: БАЛАЛЯЕК, ГИТАР, МАНДОЛИН и других
струнных инструментов, ВЕНСКИХ 2-х и 3-х рядных
ГАРМОНИЙ 4, 6 и 8 планочн. с зелеными басами,
БЛЯНЫ в 90 и 100 басов, ПОЛУБЛЯНЫ в 56—72 баса,
а также материалы для всех музыкальных
инструментов
Работа производится исключительно высококва-
лифицированными мастерами
Заказы выполняются с полной гарантией как за
прочность, так и за изящество, так как изгото-
вляются из наивысших сортов материала и
продаются по весьма умеренным ценам, а потому
не имеют конкуренции

Полный прейс-курант
высылается за две
8-ми коп. марки :

Заказы и письма направлять по адресу:
МОСКВА-ЦЕНТР, БОЛЬШ. СУХДЕВСКАЯ ПЛОЩ., д. 9/4 ВИНОГРАДОВУ

РІК ВИДАННЯ III.

№ 23
5-го червня
1927 року

Пролетарі всіх країн, єднайтесь!

ВСЕ СВІТ

Фундатор В. БЛАКИТНИЙ

ХАРКІВ,
вулиця Карла
Лібкнехта № 11

ДО НАПАДУ НА РАДЯНСЬКЕ ТОРГОВЕЛЬНЕ ПРЕДСТАВНИЦТВО В ЛОНДОНІ

Поліцай перед будинком радянського торгово-
вельного представництва в Лондоні на вул.
Мургет 49

Поліцай на варті біля співробітників Аркосу
Ліворуч—радянський торговельний представник
у Лондоні т. Хінчук

Кімната в помешканні Аркоса, що примусово відчинена.
Діра пробита поліцаями в стіні, а також у підлозі:

Сейф у кабінеті радянського торговельного представника
т. Хінчука. Сейфа окріто автогенним приладдям

ЦЕНТРАЛЬНА
НАУКОВО-УЧБОВА
БІБЛІОТЕКА

МАРКО ЧЕРЕМШИНА

Стаття Юр. Марика

В КІНЦІ квітня місяця, прийшла звістка здалекої Галичини про смерть українського письменника Марка Черемшина. Це один із славетної трійки галицьких белетристів кінця дев'ятнадцятого і початку двадцятого віку: Лесь Мартович (1871 - 1916), Василь Стефаник (1875) та Марко Черемшина (Іван Семанюк).

Виступивши в 1901 році із своєю першою збіркою новел, Марко Черемшина показав себе справжнім майстром імпресіоністичної новели, співцем гуцульського убогого села.

Довгий час потім письменник мовчав і лише після ліхоліття імперіалістичної війни він виступив знову з своїми оповіданнями про те лихо, що спало на його батьківщину. Вже самі назви його оповідань говорять про їхній страшний зміст: „Село вигибає“, „Бодай їм путь пропала!“ та інші. Коли інші письменники романтизували гуцула, писали про нього соладенько, то М. Черемшина показав нам ту страшну економічну скрутку, ті надзвичайні злідні в яких живуть галицькі селяни.

На тлі тих економічних стосунків ми бачимо і надзвичайне соціальне пригнічення галицького селянства. Марко Черемшина майже у всіх своїх творах виводить цього селянина, того наївного гуцула з глухини галицьких закутків, знівеченого теперішніми післявоєнними зліднями.

Ті страшні мотиви, трагізм селянського життя, що ми знаємо у Стефаника, виводить і Черемшина. Цілі родини мрут з голоду, зголоднілі, з'убожілі цілі села загнані в куток, забиті владою і багатіями. Ті славні, оспівані гуцульські полонини посіли „багацькі“ прихвостні і там ходять „багацькі“ отари. Про вільні зелені полонини годі

згадувати тепер. Бідацькі родини, діти гинуть з голоду („Злодія зловили“, „Святий Николай у гарпі“).

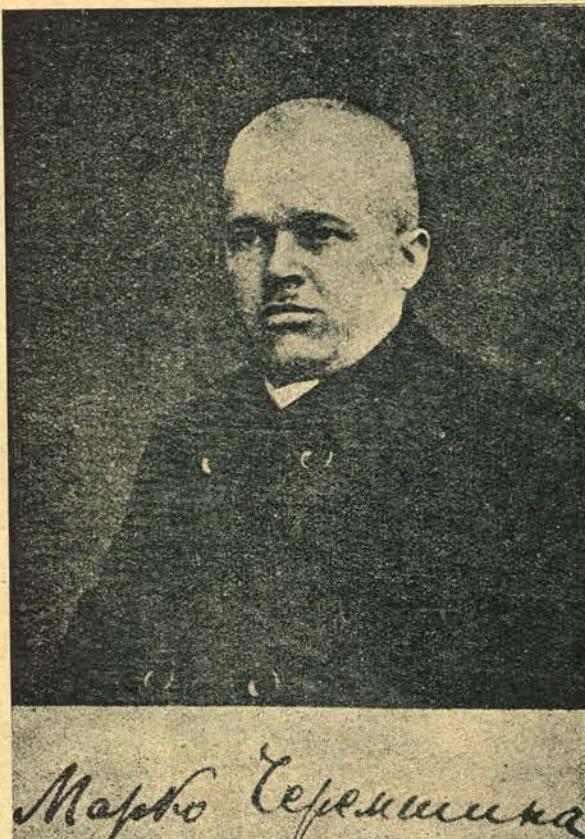
Воєнні події впали на далекі, глухі гуцульські села — хазяєва тут мадяри, хорвати. Ці нові хазяєва по дикунському господарюють як хочуть серед безпорадних селян мирних сел. Про це росповідає Черемшина в своїх останніх оповіданнях.

Марко Черемшина прекрасний майстер імпресіоністичної новели, тонкий знавець гуцульської говірки, він вплітає цю говірку в свої твори.

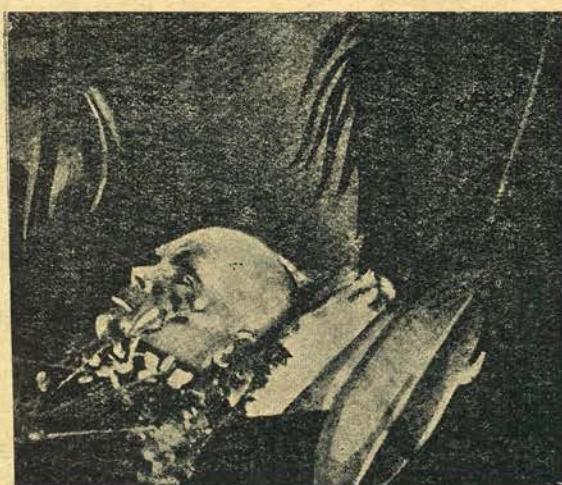
Беручи ті самі мотиви що Й. В. Стефаник, М. Черемшина уміє їх по своему загострити, чітко і тонко психологічно мотивувати.

Як адвокат в маленькому провінційному містечкові Делятині, а згодом у такому ж містечкові Снятині (обидва вони в центрі Гуцульщини) М. Черемшина весь час має стосунки з гуцулом — селянином та чабаном, що виливає перед ним свое горе, шукає в нього поради в своїх зліднях, ділиться з ним своїми турботами. З довір'ям ставиться гуцул до свого „адуката“, що вперто бореться за його права, що говорить до нього його мовою, що думає його думками і через те він не боїться відкрити перед ним свою душу. В цьому саме й приється ключ до того, що М. Черемшина, як письменник, бере мотиви для своїх новел саме серед бідняків гуцульського села, роблячи акцент не на фабулі, а на відношенню персонажів до оточення.

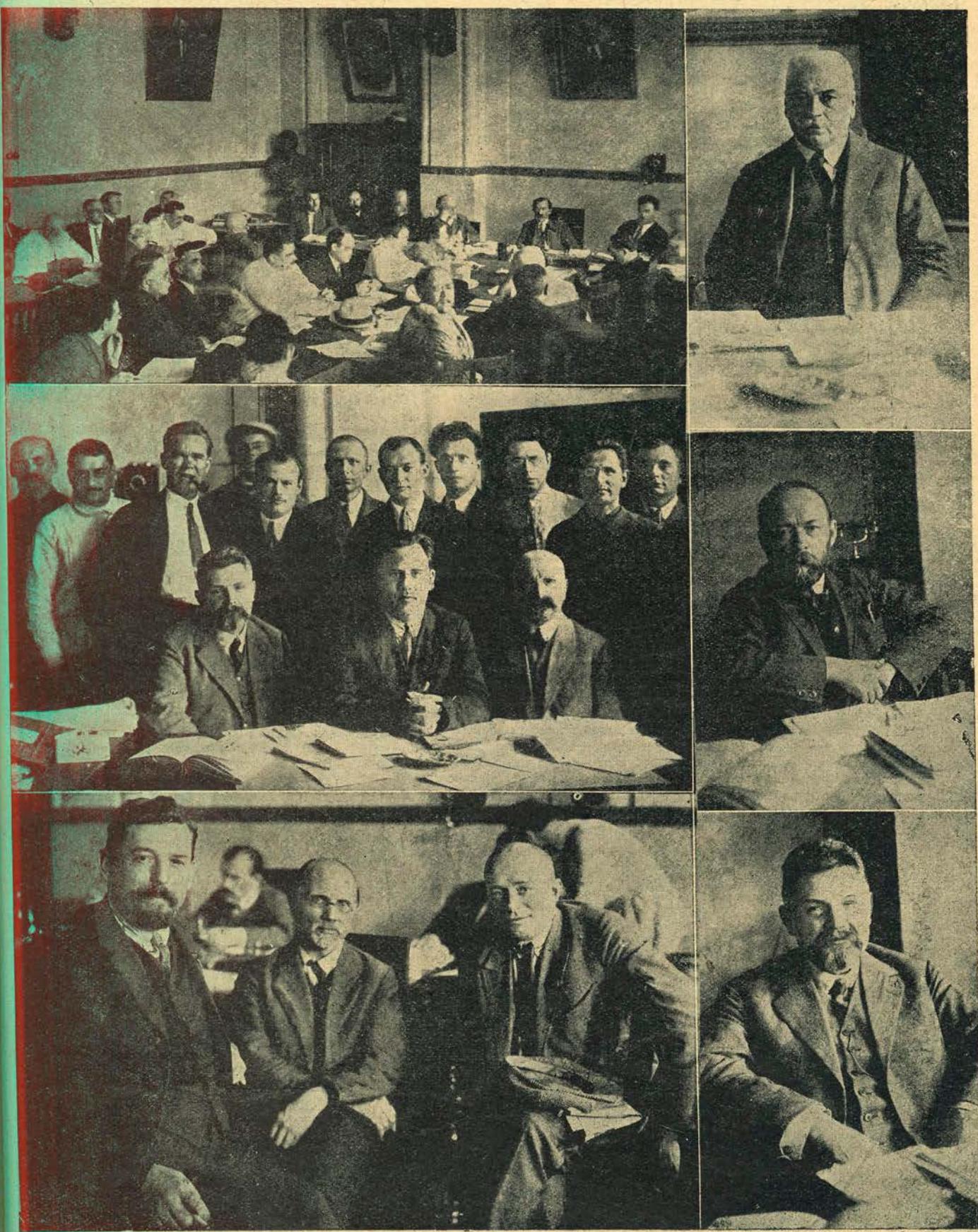
Він прекрасно знає галицьке, гуцульське село і через те типи його новел вимальовуються скульптурно на тому соціальному тлі, про яке автор ніколи не забуває — на тлі забитої, згвалтованої польською шляхтою Галичини.

Марко Черемшина

М. Черемшина в домовині

КОНФЕРЕНЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ПРАВОПИСУ

Розпочалася в Харкові 25 травня с. р. Вгорі загальний вигляд конференції: президія справа—Синявський, Скрипник (голова), Кримський, Ліщина-Мартиненко, Свєнціцький (на всі). Посередині—”латинники” (обговорювали введення латинського альфабету): стоять (зліва) Ліщина-Мартиненко, Ярошенко, Чепіга, Йогансен, Ганцов, Висоцький, Наконечний, Сулима, Булаховський, Дем'янчук, Волошин; сидять—В. Сімович, П. Бузук, Є. Тимченко (випадково нема т. Пилипенка). Внизу: т. Е. Касяненко, акад. А. Кримський, т. Остап Вишня. Зліва вгорі проф. К. Студинський, голова Наук. Тов. ім. Шевченка у Львові; посередині д-р Іл. Свєнціцький, дир. Нац. музею у Львові, внизу проф. д-р В. Сімович, ректор українського педагогічн. ін-ту в Празі

Нарис Г. Рогозівського

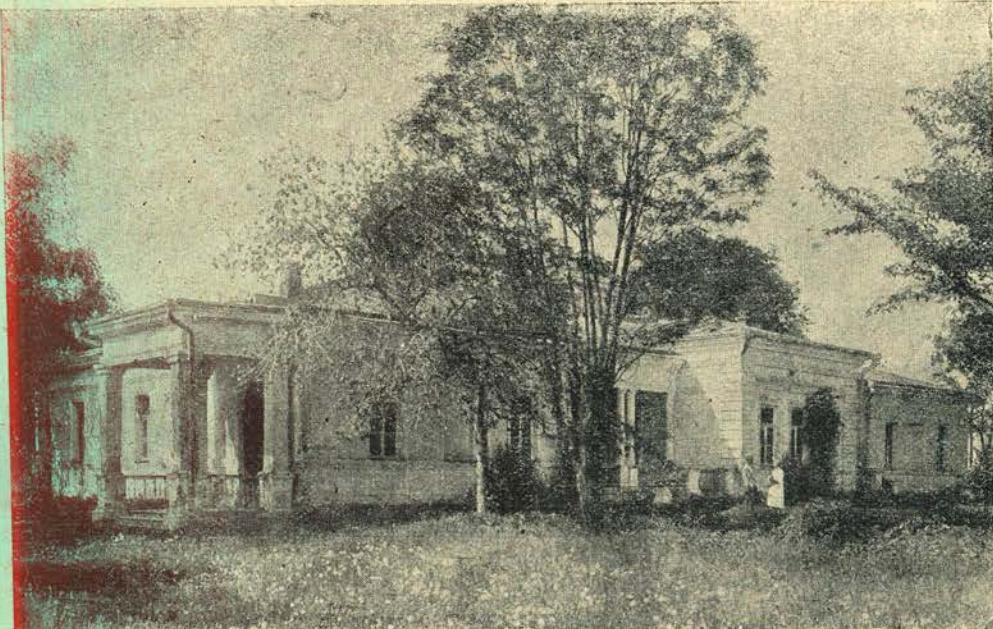
МАЛЕНЬКЕ місто все потопає в „вишневих садах“, простягнись в одну широку пісчану вулицю. В центрі міста тече річка Хорол. Не дарма так любив миргородські красоти художник Гоголь. Тут цілі частини міста-садка мають характерні місцеві назви: „Голосстанівка“, „Гудимівка“, „Лісок“, „Піски“. В цих місцях навіть не почувався міста, тут усе тхне селом.

* * *

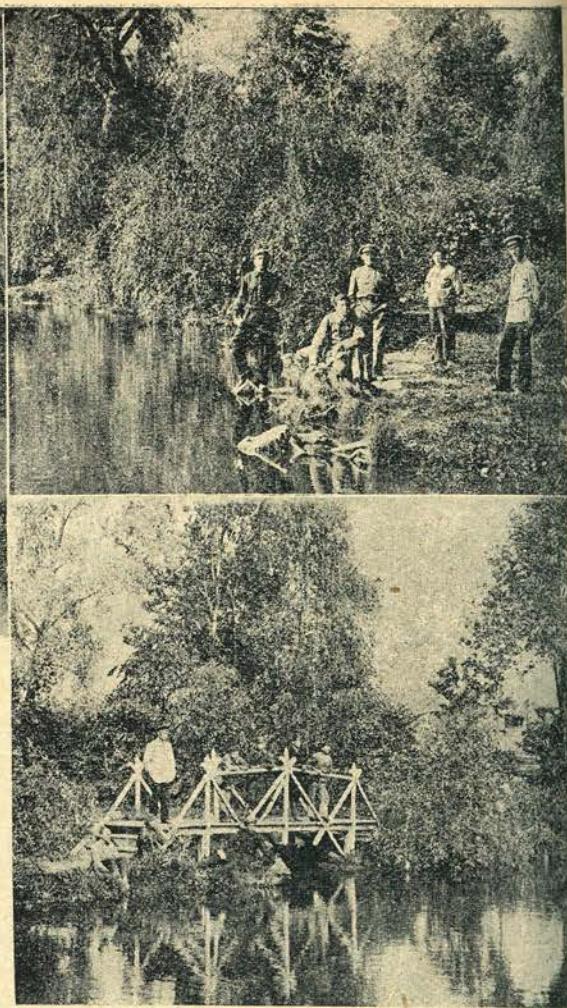
Миргородське радіо-активне джерело виникло випадково. В 1912 році колишнє міське управління організувало свердловання артезіанської криниці, щоб постачати місто водою.

Поки спеціалісти провадили аналізу, широкі маси самі звернули увагу на високу температуру води, на солоний смак, запах сірководя і вирішили користуватися водою, як лікарською, без участі лікарів. Ширше лунала слава про цілющість води. Показувалося на факти безперечної корисності при ревматизмах, золотусі, невралгіях. Відою стали користуватися далекі села, хутори Миргородщини і сумежні колишні повіти — Дубенський, Хорольський. Воду вивозилося в барілах за 45 верстов.

Перший літній сезон мінеральної водолікарні почався в 1917 р. Першою водолікарнею курорта в Миргороді була місцева баня. Тут установлено було 5 ванн. Сезон, що тривав 4½ міс., дав змогу пропустити 585 хворих. Малесенький „водолікарні“ (читай — бані), довмесь робити по 14 годин на добу, відпустивши за сезон 10.532 ванн. Уже перший сезон показав, як зросла популярність Миргорода — курорту.

Центральна санаторія Миргородського курорту

Краєвиди в околицях Миргорода, гаї Хоролом

На початку 1918 року історичний гоголівський майдан — калюжа оздоблюється тимчасовим (на три роки) стильним будинком водолікарні, розрахованої на 25 ванн з 28 кімнатами.

Майдан — калюжа обертається на парк, де садиться 330 молодих дерев і влаштовується грядки для квітів та метеорологічну станцію. Курортові передається колишню санаторську дачу Ковалівського — 41 дес., з роскошним парком, зразковим фруктовим садком (8 дес.) і молочною фермою. Все це ремонтується, впорядковується й тут буде чудовий кутючик. Поруч із цим устатковано кабінети рентгеновський, механо-терапевтичний, лабораторію клінічних досліджень, дієтичну їдалню (продукти своєї с. г. ферми), торфо-грязіві ванни. Крім стаціонарія (100 ліжок), дачі пансіону на 50 ліжок, установлено низку будинків (з числа націоналізованих, розташованих поблизу території курорту, для стаціонарних хворих).

Миргород — курорт спеціальним декретом (див. „Вісти“ ВУЦВК'я 1919 р. № 61), — було визнано курортом загальнодержавного значення і взято під охорону.

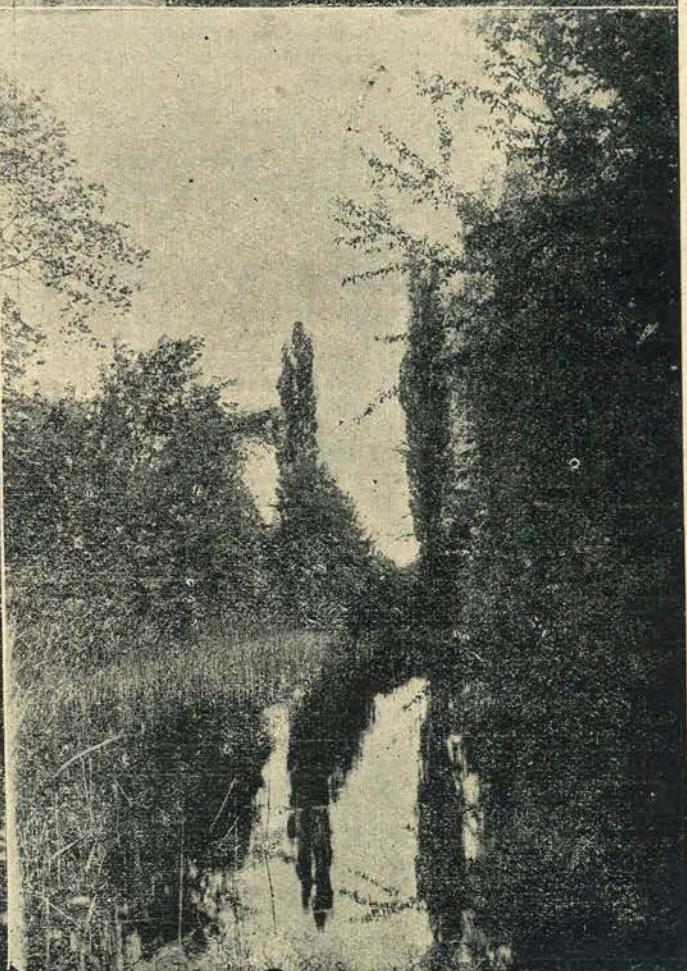
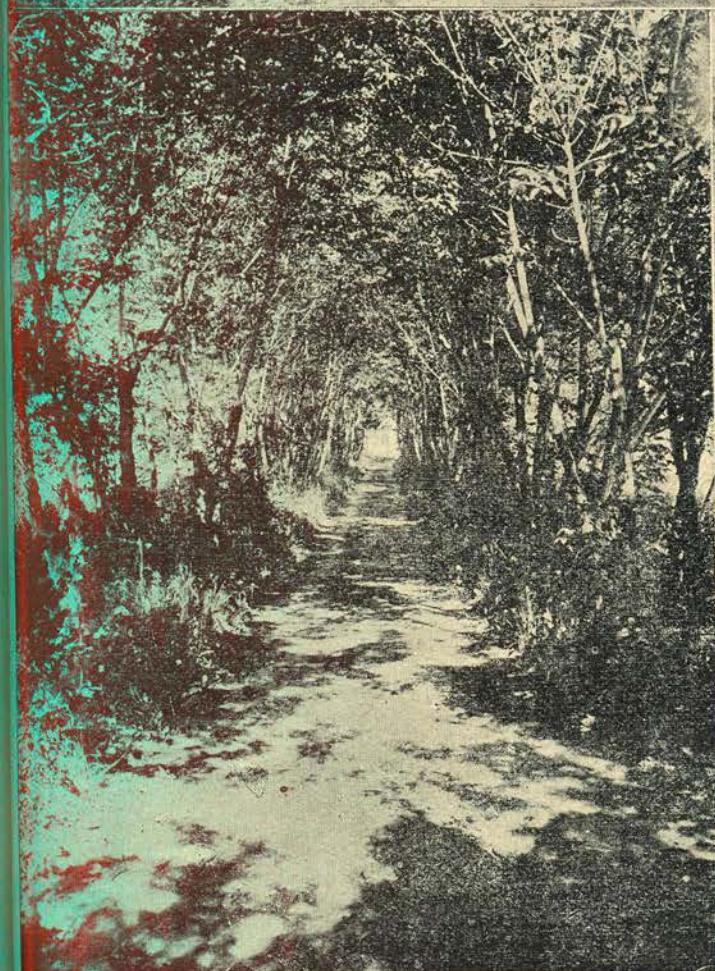
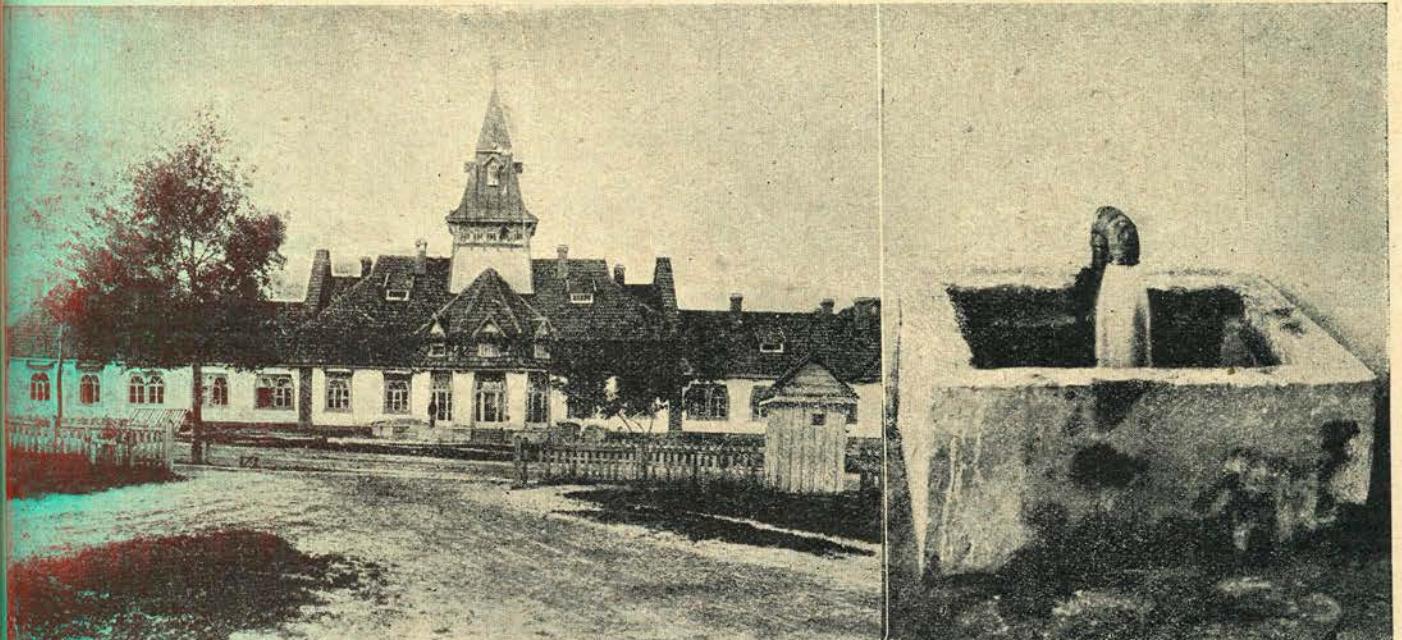
Після устаткування курорт став притягати силу хворих. Популярність його вийшла далеко за межі України. Хорі приїздили з Москви, Ленінграду, Бухарі, Ташкенту. За 8 років існування мінеральної водолікарні через Миргород — курорт було пропущено 7080 хорів і відпущені їм 145393 ванн. Серед-

вім числом у сезон курорт відвідало 885 хорих, використавши 18.175 ванн. Крім того, відпущено 2965 торфо-гравійових ванн.

Склад хорих: робітників і членів профспілок—54,9%, селян—18,8%, інших—27,2%. Найбільше на курорті хорих на хронічно-суставний і м'язовий ревматизм—46,07%.

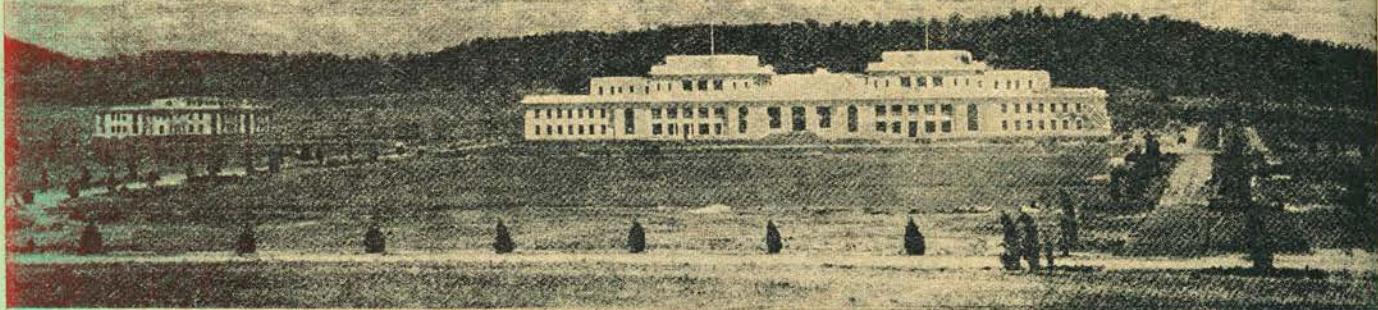
Лікування водою джерела (8 сезонів наукових спостережень) показано при захоруваннях на хронічний суставний ревма-

тизм, хороби центральної і периферичної нервової системи, неврастенію. Пиття води показано при хронічних катарах шлунку та кишок з нахилом до закрепу, хоробах печінки, жовчних путей, хоробах обміну речовин. Низка наукових досліджень показала, що ріжких мінеральних складників у миргородському джерелі більше, а ніж у джерелах Аахена та Баден-Бадена, отже як курорт Миргород має ще велике майбутнє.

Вгорі—головна водолікарня миргородського курорту. Праворуч—джерело миргородської радіоактивної води. Ліворуч внизу—центральна алея санаторного парку. Праворуч—р. Хорол, біля санаторія

Нова столиця —Австралії—

Центр Канберри, нової столиці Австралії. Посередині—будинок федераційного парламенту, білого кольору, як „Білий Будинок“ у Вашингтоні. Ліворуч—пошта і телеграф. Цивільний центр міста будується нині на верховині вкритого лісом горба.

ВДНІ, коли в нашому Союзі розвязувано долю Дніпрельстану, повстала і просякалася в певні досить значні кола української людності ідея майбутньої столиці УСРР на Дніпрельстані.

Пішла в дискусію навіть і прегарна, так відповідна головному моментові цієї майбутньої столиці назва—Електрополіс. І спрівodu цього,—оглядаючись на хоч і ліквідований вже декретом, а все ж і досі болючу ще справу конкуренції Київа з Харковом за столичний ранг,—дехто пригадував приклад Австралії.

Дивіться, мовляв, тим що Сідней і Мельбурн ввесь час борються за пальму першенства—австралійський уряд ухвалив побудувати нову столицю, щоб раз на завжди покласти край суперечкам.

Що ж казати, аналогія не погана, але ж, насправжки, чисто і тільки зовніщня.

В 1924 р. офіційна столиця Австралії мала 766 тис. мешканців, а її конкурент—Сідней 898 тисяч. Великими містами були вони і на початку ХХ віку, коли про нову столицю ніхто й не думав.

Звідки ж з'явилася ця ідея?

Справа в тім, що Австралія дуже хутко росте. В 1901 р. в ній було 3 міл. 770 тис. населення, а в 1924 р. вже 5 міл. 780 тис.

Росте вона на ґрунті невтримного росту добуткової й обробіткової промисловості. Отже, одночасно росте й пролетаріат Австралії. На 1 січня 1924 р. його було 1.149.530 чол., або ж близько 20% населення, причім процент організованих робітників досягав 53. Такий високий процент пояснюється великою активністю робітництва, що в 1908 році завершилася встановленням (хоч і не на довгий час) першого робітничого уряду.

Невпинний зрост робітничого впливу в австралійській республіці (під англійською короною) мусив нагнати жаху на австралійську буржуазію і вона пішла слідом, по-перше Спол. Шт. Північної Америки, що мають столицю не в велетенському Нью-Йорці, а в дрібному Вашингтоні, по-друге—Канаді, де уяд своєчасно втік із індустріального Монреяля до містечка Оттави.

Отже, вже в 1909 році федеральний уряд відкуповувє у штата Новий Південний Уельс частину землі під т. зв. федеральну територію, і на ній, у здоровій і мальовничій місцевості за 100 кілометрів від моря, призначає будувати нову столицю Австралії—Канберру.

Війна на час припинила нормальне будівництво, але вині столиця вже готова і навіть офіційно відкрита.

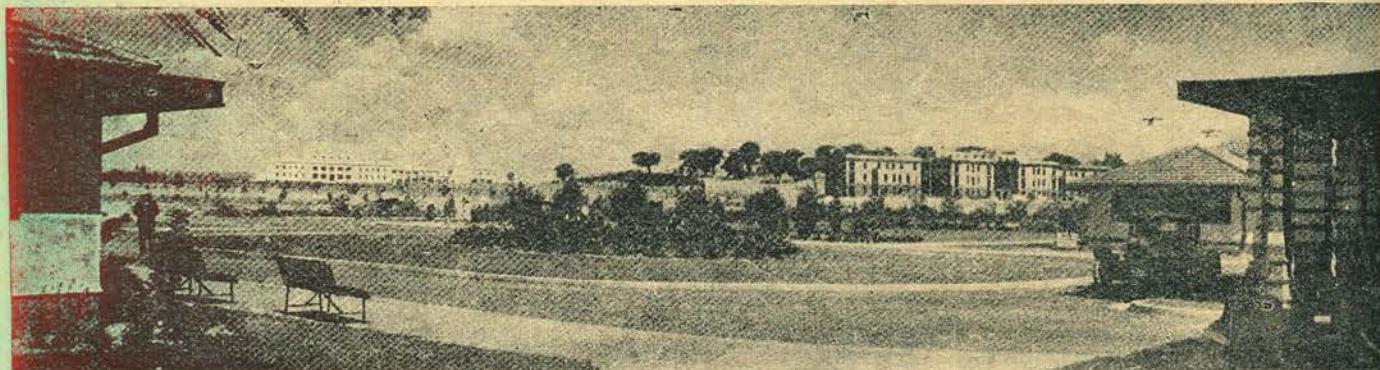
Канберра має нині 5 тисяч населення і будується в стилі міст-садів.

Всі установи федерального уряду вже переїхали. Величезна земельна площа міста дозволяє йому необмежене розширення.

Але кожному ясно, що розширення цього ждати не доводиться, бо ні продукційної ні торговельної бази нема. Австралійська буржуазія може бути спокійною: робітництво не трохітиме федеральний уряд своїм сусідством. Хоч—не на довгий час: воно битиме її з Сіднеєм, де вже й тепер профрада належить до Червоного Профінтерна.

Ідея Канберри, як бачимо, цілком протилемна ідеї нашого Електрополіса, міста могутньої індустрії, міста міліонів суцільного пролетаріату, міста—нарешті—що серед степу широкого перетворить себе в багатий порт, підтягши до себе море зашлюзованим нижнього Дніпра.

Е. К.

Урядовий майдан у Канберрі з вікон отелю. Ліворуч—федеральний парламент. Праворуч—Національна бібліотека, що ще не скомплектована. Дивлячись на низенькі будівлі, мимоволі з відрадою пригадуваш здійснюваний нині в Харкові велетенський Будинок Промисловості.

САКСОНЦІ В ХАРКОВІ

Нарис О. Штейнгольд

БІЛЯ майдану Спартак хвилюється людське море. Весінньою повідю, що не знає ніяких перепон, ляється на майдан натовп.

В воротах майдану галас...

— Ой рука, рука...!

— Та ти кинь руку, аби очі цілі були...

І що може поробити навіть кінна міліція, коли стрілка годинника уперто повеє до магічних 5 г. 30 хв. і скоро пронизливо заспіває свисток судді про початок матчу. На майдані до 10 тисяч душ людей.

Бурхливо, протягом п'яти хвилин, вітав майдан саксонських футболістів.

Радісно зустріли глядачі Харківську першу збірну.

І знову привітом загув оплесками майдан, коли Конотоп сказав, що він радий вітати збірну робітничу команду Саксонії від імені півлівіона українських футболістів. Харківські футболісти передали за кордонним гостям букет символічних червоних квітів.

Коротенько пролунав свисток...

Блакитно-білими плямами відзначалися на зеленій траві футболісти Харкова і жовто-ливіми — саксонці

Кинули жеребок, з якого боку кому грати... Матч почався.

— Ну, братва, не піддавайся — різонув повітря чийсь одиночний вигук.

Уважно слідкуючи за грою напружено замовкли глядачі.

...Задупали на майдані "постріли" футболу.

Харківці кинулися наступати, але вже за

Харківські фізкултурники вітають саксонців

де-кілька хвилин дружна команда саксонців забрала в них м'яча і перевела гру під ворота Харкова.

Заметушилися півзахист та захист Харкова... Хвилюючись пригнувся воротар.

— От проклятуше сонце, сліпити промінням очі нашим футболістам, стурбовано скрикнув хтось серед захоплених взятою грою глядачів.

І неначе підкresлюючи його турботу один з захисників Харкова прикрив очі від сонця, кинувся на супротивника, що вів м'яча... Промазав... саксонець "шутонув"... невдало впав Харківський воротар... і перший гол — поразку Харкова відзначив суддя.

Після цього матч набрав виключної жвавости. На де-кілька хвилин ініціатику вихопили у саксонців Харківчани. Уперто насли. І знову дико загув майдан — Харківці віддали гола.

Але з цього моменту протягом всієї половини гри Харківській збірній не щастило. Коли свисток судді визначив кінець першого хвайтаму саксонці залишили майдан з перемогою 3:1.

— Програють харківці, — з жахом шопогли окремі футбольани.

— Та ні в якім разі... Он глятьте, саксонці вже "повидихалися"... Наши виграють — заспокоювали другі.

І ті й інші були праві.

Ще другу половину гри на майдані панували харківчани.

Один за одним вони забили саксонцям два голи і звели рахунок 3:3.

До кінця матчу залишилось ще хвилин 15.

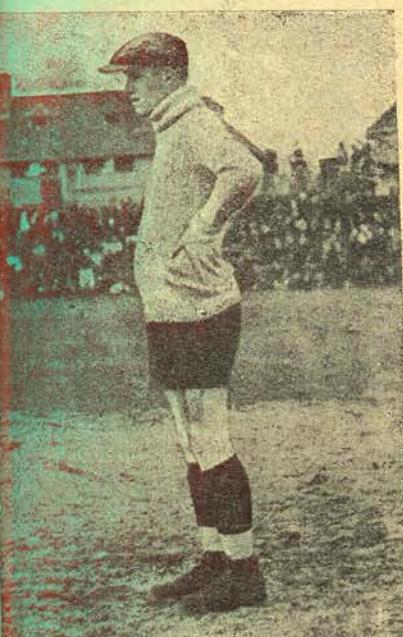
Ну, тепер саме цікаве — хто кого?

— Бий, бий... — залунало нетерпляче, коли напад Харкова знов почав бомбардувати ворота Саксонії.

— О-о-о... Так, так...

Десятки раз били харківчане по воротах, але надзвичайно спритний воротар Саксонії увесь час відбивав м'ячі.

Але харківчане добились свого. Майже на прикінці матча вони забили ще одного останнього гола і перемогли з рахунком 4:3.

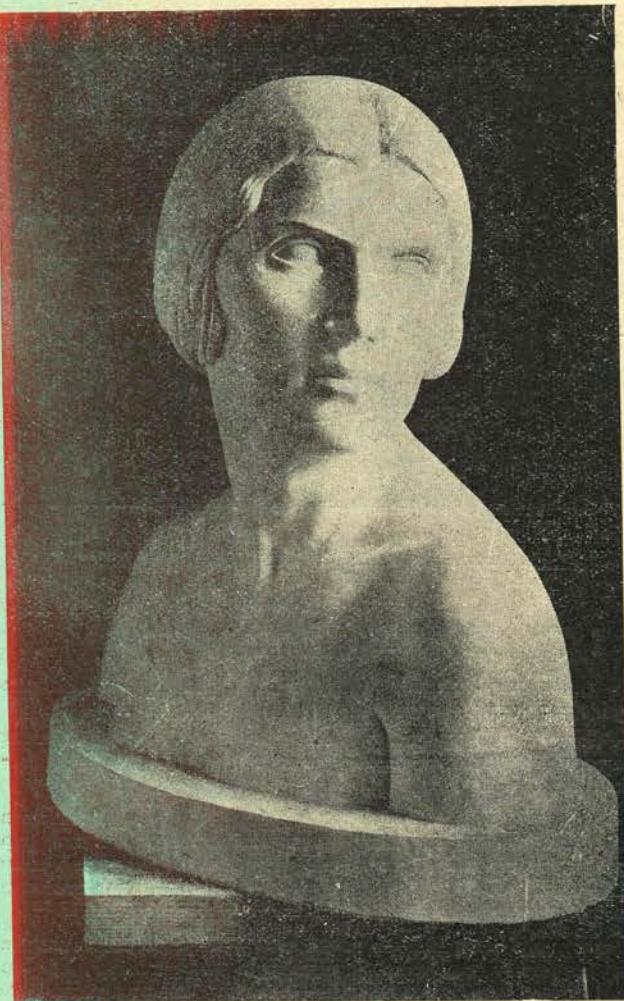
Німецький голкіпер — гр. Шпакш

Момент футбольної гри — "гол"

ВИСТАВКА АХЧУ

Стаття В. Хмурого

М. Новосельський

Погруддя арт. Синельникової

В. Судомора.

Н. Соболь

Подвір'я

ЩОБ НЕ повторювати набридлих загальників, з яких у нас стало звичаєм починати всі долиси й декларації про образотворче мистецтво, дозвольте замовчати „важість справи“, „тяжкі несприятливі умови“ й тисячу інших терпимих перетик на „шляху“. Всі ці об'єктивні і суб'єктивні вороги поступу українського образотворчого мистецтва разом з причинами, що походять від „тристалітнього гніту“ після двох Всеукраїнських виставок цього року (перша АРМУ, друга АХЧУ) стали коли не зовсім міфом, то перебільшени в значній мірі. Обидві ці виставки точно показали, що життєздатні елементи в нашім образотворчому мистецтві і при крилатих несприятливих умовах ростуть, а дужчи з поміж них вже одійшли і від занепадницького провінціалізму, що полили нам у спадщину дореволюційні роки. І коли ще не можна сказати, що на полі образотворчого мистецтва ми переступили вже ту грань розвитку, за яку сягнула українська література, театр, то тут ділають причини соціальної цінності за наших часів інших родів мистецтва, а не химерні „важкі й несприятливі обставини“ паче ж не затримки затвердження статутів. Справа в тім, що форми обновчого мистецтва, полищені нам у спадщину буржуазним ладом природи станкової живописі, далеко не соціальна й значно консервативна літературу й театр, не дозволяють їйому стати мистецтвом соціально сподінним, а наші художники інертніші за інших митців і не можуть свою пропозицію відповідне річище. І мені здається, що група художників в асоціації з виразною лінією роботи чітким світоглядом і розумінням ролі образотворчого мистецтва в будівництві соціалізму та норм життя часів сьогодні не один з поміж засобів, а шляхи до ліквідації кризи образотворчого мистецтва.

Що ж показала нам виставка Асоціації Художників Червоної України, відкрита 15-го травня в Харківському Комунальному Парку?

Найперше показала вона, що її в жодний спосіб можна розглядати, як виставку асоціації з одним напрямком. Навпаки її кілька сот полотен і скульптур (особливо полотен) дають амплітуду формальної і тичинкої розбіжності, непропустиму для найретроесії нашої виставки під маркою асоціації, що претендує на сучасну ідеологічну та мистецьку установку. Швидче виставляє АХЧУ, мистецьку організацію без на і без вітрил, просто собі, як асоціацію, ніж джерелом якої позиції революційного реалізму. Адже жодна асоціація що проголосувала „орієнтацію на пролетарські центри“, чеб-то хоче працювати над джеменням матеріалістичного світогляду і його пропагандою, та кричить про принципи реалізму, коли вона сама себе і знає, що бути асоціацією художників у пролетарській країні значить щось більшого за видання асоціації й прийняття статуту, — не допустила б на свою виставку Мінюю з його польської марки символізму, містикою, а Сапожникову просто порадила б забрати експонати (експонент на виставці) і, коли він не побороти в собі сверблячки мазати полотно, — привезти „своїм шляхом“, обминаючи виставочні павільйони люційних мистецьких асоціацій, що найближче кілометрів. Тим часом, „вище згаданий“ Мінюю повинен значитися членом АХЧУ, а символічність Сапожникова на великих полотнах посіла виставці цілу стіну дорогого місця в павільйоні.

років розвитку українського образотворчого (а йому ніхто розвиватися не заважав і має бути досить було, щоб багатьом теперішнім АХЧУ вилісти з широго провінціалізму принаймні відріжнати Мінор і Сапожнікових жів.

піонерізму на виставці, правду сказати, не частині революційної тематики виставка крім складу тенденції руського АХРР'а не дала жодної справді реалістичної речі, обмежившися лише трохи не синтезованих по мистецькому фактів. Так і на відомій у Харкові виставці АХРР'а — АХЧУ це червоний колір (Коровчинський і багато людей, що їх художник називає повстанських сюжетів майже нема, або вони вбивають символіку, як „Останній бенкет“ Світлицького. Виставка загружена портретами, пейзажами й історичними сценами.

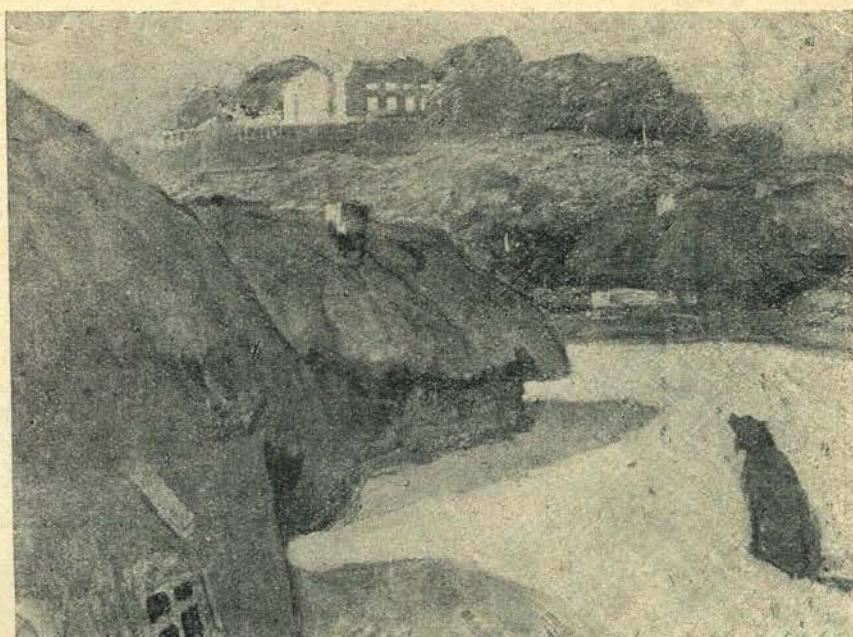
Знати заслуги за зле зроблений портрет Лемальовану фотографію Лейтенанта Шмідта — Уварова Менделесова, зробленого Окольським якимсь перед колб і репорт, було б що найменше безгра. Так само як і не помітити, що Петренко композицію „Фабричного Міста“ „позамістувала“ з публікації етюда А. Петрицького „Місто“, Розенбаум осінні пейзажі з Левітанових, Михайлів і досі юною справою писати огністіх „Прометеїв“, замішує на полотні фабри під футурістів, Шульга же капусту, а інші — многі витрачають фабри потолто в такім самім стилі.

І хочете все це називати, але не плутайте його скіюю ідеологією і сучасною нашою реальністю.

Всіх застосувати до щойно згаданої групи було б відправдливістю, бо на виставці є художники. Там в Геращенко дав добре зробленого портрета „Сільського вчителя“, звіну руку в недокінченім, власне добре початім, „Дідові“ якої, гарні речі в Козіка, коли він не зловживав червоною, серіозним художником показав себе Соболь, хоч він належить в колектори.

Стоїть на виставці скульптура. Відомий численними роботами Кавалерідзе виставив кілька маленьких моделів своїх робіт, в яких він виступав більше експресіоністом

з виразним нахилом до монументалізму, від реалізмом типу АХЧУ. Еротична „Група“ — Блох, зроблена під Родена, говорить в однаковій мірі і за майстерство її автора і запотребу взятися йому за інші сюжети. Помітно позначився зріст молодого скульптора Новосельського на двох виставлених роботах: „Бюст артистки Синельникової“ і „Голова Стрільця“, хоч в обох їх ще дужа італійська школа, особливо в фактурі й формі, якої йому треба все таки спекатися. Оригінальний і з великом почуттям форми Климів у цілій

Світлицький

Останній бенкет

ніці показаних робіт. І хоча соціально значущих сюжетів у скульптурі, за винятком Кавалерідзе немає так само як і в живописі, але високе порівняючи до останньої майстерство її радісне явище на виставці й доводить, що вона має передумови піти швидким темпом у своїм розвиткові.

На закінчення згадаємо про двох художників — експонентів на виставці АХЧУ. Перший Михайло Жук із своїми численними портретами українських письменників та артистів, завжди акуратно оздобленими то ластівочками, то квіточками. Другий — Бурачек М. зі своїми незмінними імпресіоністичними пейзажиками. Обидва вони від довших років вірні собі й не рушають з місця, а слід би було, при їхній техніці, вже приласти сил до чогось актуальнішого і потребінішого для розвитку її своєї творчості і українського образотворчого мистецтва.

В цілому виставка не пілком виправдала сподіванки і при всіх її вигодах супроти першої Всеукраїнської виставки АРМУ, (і парк і спеціальний павільйон) стоїть безперечно нижче останньої. через свій провінціальний характер і брак певної лінії в підборі експонатів.

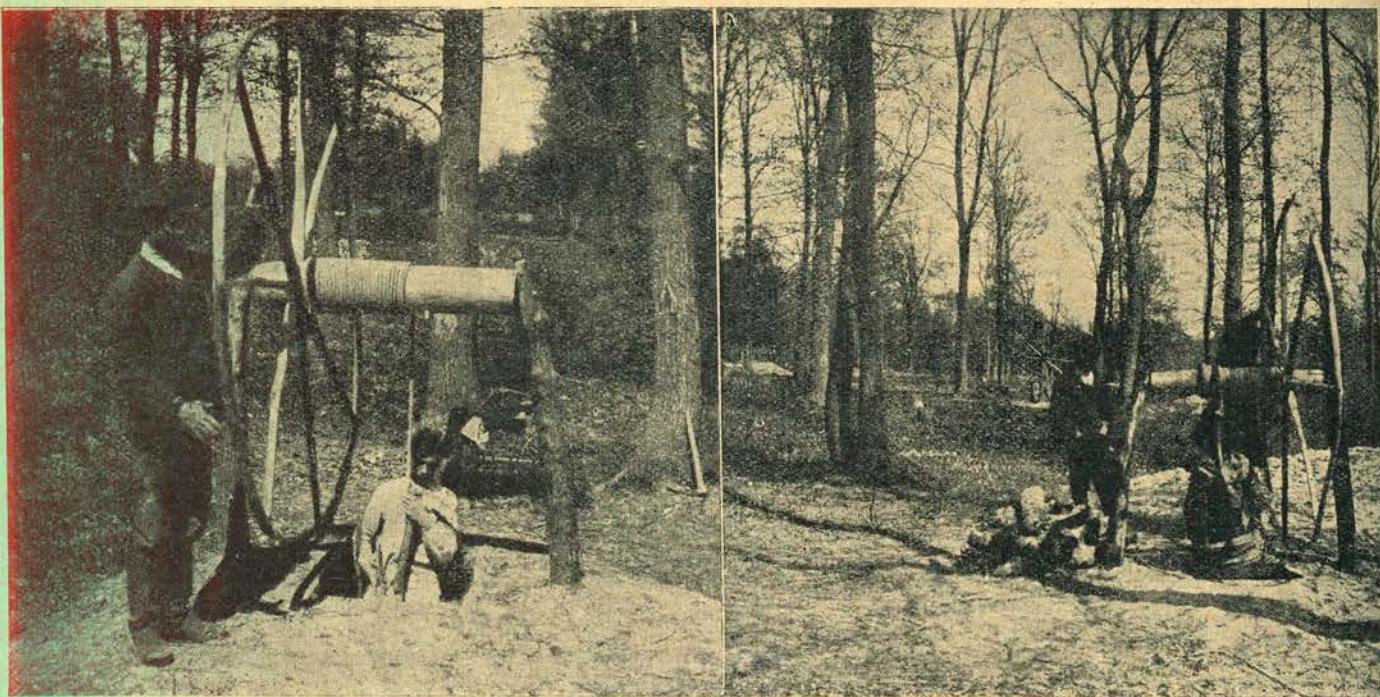

Н. Попов

Комсомолки

БАТЬКІВЩИНА ГОНЧАРІВ

Фот. Кузьменко

Копальніг січарної глини. С. Гремячі (Лубенська окр.). Колесом витягають глину з шахти

Оповідання **ВАПНЯК** Андрія Клоччя

КОЛЯ залізниці підперезала гору, що стогнула лежала велетенським звіром з побитими та погрізеними боками. По ній ріжокольоровими крапками метушілись робітники.

— Попов, гони великого бура! — гукнув зі скелі Ткач. Знизу, на підошві, біля блискучої сірої стіни, мов в льюху визирнула постать. На чолі в неї застигли брудні п'ятьок поту, а брезентовий фартух робив її грубою й сірою, мов відламок скелі.

— І ложку, бурівку чистити захопи, — додав Ткач. Його товариш виймав з бурівки маленький бур. Чипляючись за відламки підіймався ва гору Попов. З пісчаних брам стелючи по шляху килими їдкого вапногенного пороху з'їзджали згуркотом навантажені вози.

— Ще ж сюди заїзджайте. А то не повернешся. Ткач наче в пріору гатить, — з єдкою ухмилкою кинув до візника Попов.

— Добре, — відгукнувся з Курави візник, слідуючи в ній за гальмом. — Ну как делішки. Рвав съо-

годні? — з цікавістю запитав Попов. — Я, братуха, все підошву гризу. Ніякої вироботки і в гріб загонити.

— Ні, — одказав Ткач, — але за два дні маю півтора вагони.

Жваві очі Попова забігали по зігнутій постаті Ткача — ним помалу почала опановувати заздрість. Повів поглядом по кар'єру і з серцем кинув думку:

— Норму гори пром дав ніяроку, а виповни її з лободою.

Але Ткач вже працював і Попов бурмотячи: — Чerez таких і вседіло псується, — сходив виступами до свого забою. А праце кипіла. Тачечники біля Ткача мелодійно ріпіли тачками й селянський чорнозем, оголюючи більй сліпучий вапняк, сипався до висипу.

— Стережись бурка!

Свисток десятника хльоснув по вухах робітників, що кинулися в рості, і безсильно впав на землю. На зміну йому згори вірвалась біла хмарка, і в повітря летів зрушений камінь, вивертав в гуркотом свої груди та згустками крові по

Виставка АХЧУ

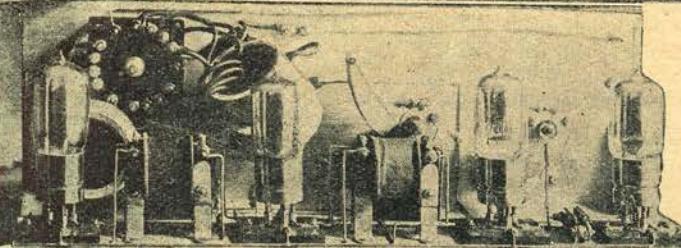
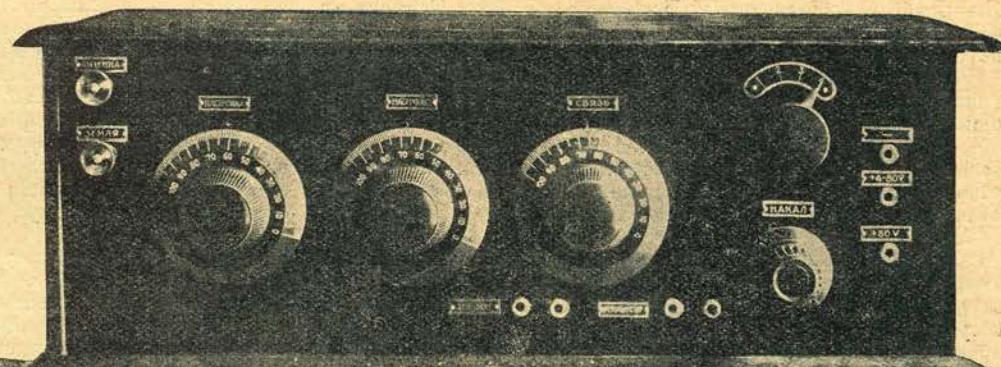

Худ. М. Жук

Силует арт. Ужвій

НАШЕ ДОСЯГНЕННЯ

Чотирьохламповий радіоапарат, виготовлений у Харкові з усіх радянських матеріалів, крім лише тонкого лакованого дроту для трансформаторів. Комісія при НКО УСРР визнала, що апарат нічим не горіший від апарату „БЧ“ тресту слабих струменів і цілком придатний для селянських радіостановок по

сельбудах, школах, то-що. Апарат має виготовляти на масову продаж Українське Радіо-Грамофонне Товариство (Укррадіограммо). Передбачається, що при розгорнутій продукції ціна його буде на сто карбованців дешевша від „БЧ“.

них запікалися смужки пороху. Поверталися знову до своїх забой, знову гупали молоти, рипіли тачки, доки знизу об буфер не виріжеться чітко в повітрі дванадцять. Після вдарів завмірав кар'єр. Робітники обідали й шукали захисту від сонця. Кар'єр мовчав. Увечорі, коли сутінь накреслювала чорні, стрільчасті контури дерев, немов домальовуючи, роспочату картину, Ткач з Поповим ішли з роботи. Іх брезентові фартухи одноманітно шарудили в такт кроків, а постоли заминали за собою купи сірої куряви.

— Треба щось робити, Василю, — перетяг мовчанку Попов, кинувши на Ткача суворий погляд з під бриля, що ховав різке мусінкове обличчя.

— За нас ніхто дбати не буде. Чув — Соколов завтра завтра приде. — Ткач якось незрозуміло, повів перед се-бе очима і одказав:

— Ну, приїде й поїде. А наш захисник професіональних інтересів лікується. Ех! — і замовк. А сам заху-рено вдивлявся, як на тополі, від спеки жалібно звисали листки, з білимі пля-мами пилу. В голові настирливо на-жачувалася одна-одним думка.

— Чого це два місяці немає платні.

Попов сердито глянув на нього і зник і заулкові. Ткач не помітив цього і сам вже доходив до дому.

Дома сів на покуті і з поліці дістав книжку. В хаті було тихо й лагідно. Тільки з огорода чудась жур-лива пісня жінки Замісіь богів, крізь окуляри, лагідно посміхався Петров-ський, а на сволоді очі муляло старе:

...Хата збудована року божого... вizerunki та хрест.

II.

Село Бліде, як і всі села на Поганіллю, притулилося по обох боках струмка, що чомусь зветься річкою, а сірий кам'яний мур садиби пана. Устинова розтяв наче ножем його на дві частини. Серед зелені садка близкуими білимі шпиллями сторчав палац. Село й люде в ньому дійсно були якісні бліді й покірні. Споконвіку заробляли по панських гуральнях, що вішали з своїх димарів вузькі смуги димового полотна в небі, та били на кар'єрах каміння.

Проф. Сережніков, відомий майстер художнього слова. Його виступи по театрах та клубах мають великий художній успіх — особливо серед молоді, що має відношення до драматургік та студій.

Василь недовірливо кивав головою:

— Там добре, де нас немає.

Одного разу Штекель увечорі сказав Василеві:

— Приїхав, Василю, панський синок.

Це було в осені. Василь стиха перелі через мур (за муром на нього чекали товариші) і опинився в панському садку. В сяйві місяця сливки здавалось були покриті срібно-зеленим поливом. Стиха, як кіт, підкрався до дерева і раптом у малинникові помітив маленьку краплю вогню. В голові повстали страшні казки, що на вулиці хлопці ними лякали дівчат, а тіло з ляку забілося в пропасниці. Він наче скам'янів. Поруч нього тріснула гілка й біля нього стояв панич.

— Ти чого тут?

Сердито, сіпнувши за груди, кинув панич. Вкупні зі словами на Василя війнуло тютюном. Але тепер панич був не страшний.

— А я панові скажу, що ти в малинникові куриш — З того часу вони потоваришували, і Василько завжди курив, викликаючи заздірість у хлопців, панські цигарки. Вони на майдані біля палацу іноді гралі в м'яча та одного разу Василь несамолітъ віділив паненятові гілкою по лобі. Це привило його два дні ховатися в сосняку, але голод повернув до дому. Батько скатував за знайомство з панами, а панич три місяці ходив до лікарні.

Роки бігли один за одним і коли від палацу лишилась купа цеглин, а листи книжок панської книгохріння вкрили став'я, в селі опинились німці. Голосно залиував „пурік“, нагай загуляв за панське добро по спинах, чулися уночі постріли та по хатах росташувались зеленоватосірі шинелі. В хаті Василя стояв солдат Штекель. Він згадував про Росію.

— Там, братуха, не те, що в нас. Більшовицька воля й бідному всякі права...

І пошепки долав:

— А мені сьогодні офіцер дав по морді. Гачок ззаду одірвався на мундирі.

Василь мовчав і Штекель продовжував:

— Гайда в Росію. Хоч трохи та поживемо по настоящому.

Я в штабі біля каси стояв. Інженером він став. Тужурка аж блищить. За тебе згадував. Рахунки, каже, з тобою має. Так майор записав у свій список. Ну, рішай...

Ранком, коли в школльному будинку в вікна били паході квітника, лейтенант докладав майорові, що вузькими очима оглядав близькі гудзики лейтенантового мундиру:

— З моєї роти дезертирувало сьогодні вночі два солдати,— оскільки міг спокійно вимовив лейтенант і, помітивши гулю на обличчі майоровому, сквапно додав: — Наказ про арешт Василя Ткача не виконано, бо він передчасно зник.

III.

Зранку було похмуро. На обрій налягли тягарем хмари, а вітер, силуючись з усіх сил, мов розпорядник у сельбуті з зайцями, ганяв їх по небу. Робітники збирались купками, жваво сперечались і тільки де не де гупали молоти. Русяй хлопчина вручно усівся на відламкові й почав:

— На лободі багато не висидиш, а вони десь прохлащаються. Хіба це мислимо. Два місяці не платить...

Непомітно підійшов Попов.

— Адміністратор наш Соколов,—різко перебиваючи всіх, вистряг він у розмову,—десь із шмарами два тижні сидить, а ти норму, трісни, дай.—До них уже біг з другого кінця десятник. Він ледве перевів дух і, благаючи:

— Та робіть же хлопці, ви ж не поденні...

Русяй хлопчина мало не збив його з ніг.

— Ти думаєш, як ти ходиш по кар'єру, то так і каміння бити?

А Попов додав:

— Знаємо без тебе, що не поденні, а робити не будємо.

Після такої відповіді десятникове обличчя зробилося червоним, вуси аля Вільгельм кололи щоки, а сам він підтюпцем біг до контори. На кар'єрі з'явився техкер Устинів, а зза його спини виглядав старий кашкет поштовика й червоне обличчя десятника, що з жахом говорив:

— Сьогодні не вистрілена жодна бурка. Немає здобичу.

— Товаришу техкер, чому це грошей немає, адже каміння на станції, на цукроварні возять що дні,— запитав в ехідно посмішкою Попов. Техкер, наче не дочув, спокійно ніби спросоння, вибирає собі місце, де сісти. Зняв кашкета й вітер спініше чоло.

— Бачите,—і мундштук заскакав у кутикові рота, де завше, як у дитини, були заїди.—Воно то й нічого, але державі за всім не додивитись. Не в силах. Приватних хозіїв треба і я кажу ж, що требу розробки закрити, на що людей дурити.

Він безколоворовими очима обвів робітників, і помітивши погляди ненависті хутко додав:

— Ale гроши будуть бо...

Чийсь голос перебив:

— Potяг іде.

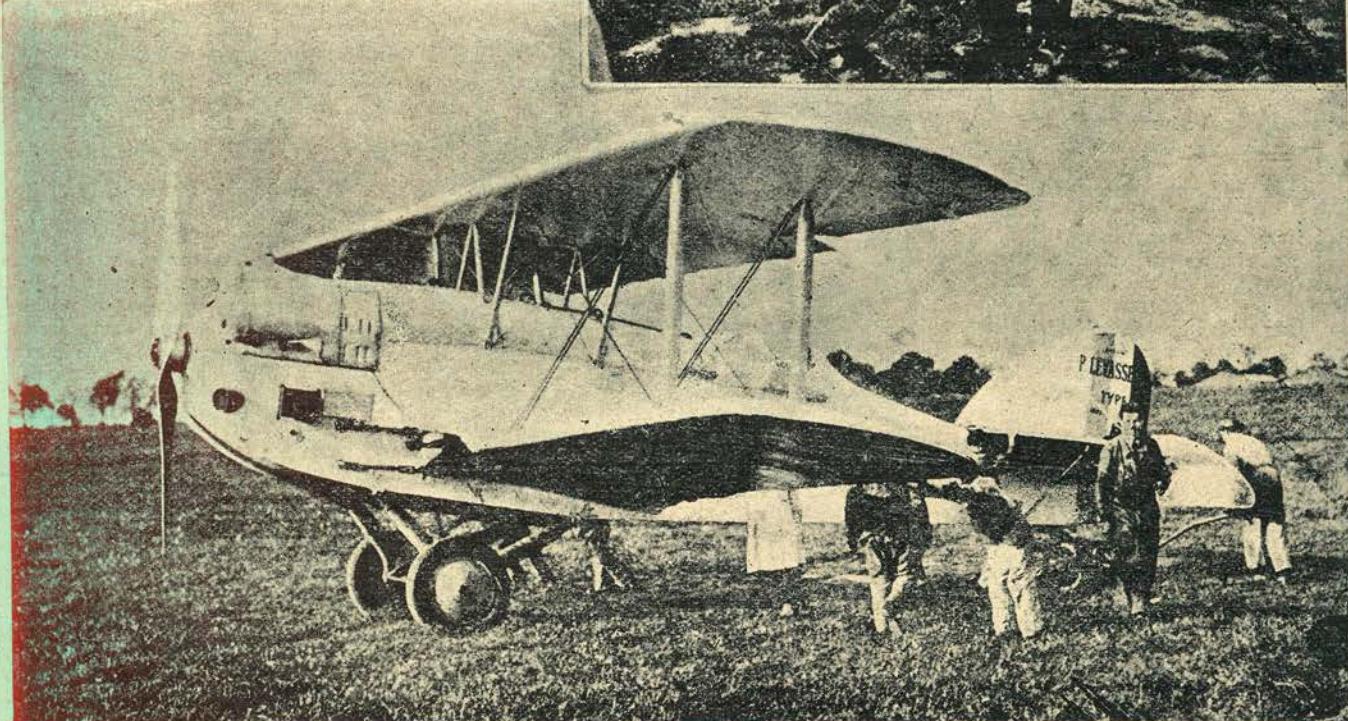
Сливі всі робітники, а з ними й техкер посунули на станцію. Один Ткач спокійно продовжував працювати. На станції наче почесна варта, потяг зустріли робітники. Очі всіх їх відлилися в дверчата вагонів, але в них замість присадкуватої постаті Соколова вийшов тонкий голова Каменкому, здивовано оглянув робітників і мовчкі подався до дому.

— Видко ж по голові, що до Криму їзди,—вдавано спокійно процідив крізь стиснуті зуби Попов.

ДО ЗАГИБЕЛІ АВІАТОРІВ НЕНЖЕССЕ І КОЛІ

„Білий Птах“, аероплан Левассера з мотором Лорен-Дітрік на 450 кінських сил. Звертає на себе увагу найкращий сучасний пропеллер системи Ріда з тонкою дуралюміновою платівкою. На цій машині Ненжессе і Колі вилетіли з Парижу через Атлантичний океан на Нью-Йорк. Після одьйоту колеса з ногами скинуто було на землю. Як уже відомо, обидва зважливі пілоти загинули без сліду.

На малюнках: внизу—„Білий Птах“, зверху праворуч—Ненжессе, ліворуч—Колі

Книжковий базар у Харкові. Кіоск Державного Видавництва України

Цими словами він наче зірвав гатку злости. Всі загаласали, а найбільше дзвенів металево голос русявого хлопчини.

— Ми тут страждаємо, лободу жремо, а він лікується. Помдумаєш захворів над паперами. Що це, царизма? Доволі! — Дисонансом врізaloся одиноче гупання молота. Всі вібралися біля Ткача, що уперто довбав велику каменюку.

— Чого ти тут копирсався. Мо техкерське спасибі заслужити хочеш, а ще й сознательной.

Русявий хлопчина послав у простір довгого матюка і закінчив:

— Проти своїх іде, продажня шкура!

Ткач, поклав молота і глянув на товаришів. На всіх обличчях, разом з пилуючою, лежала лють. Він помітив, що всі з чеканням дивляться на нього. Ткач почав крутити цигарку, щоб позбирати думки, що немов на злість, порозігались десь по сірих забоях кар'єру. Припалив цигарку і враз, мов батогом, хльоснув юрубу:

— Здається їй дітей уже маєте, а дурніші від трухлявого пенька.

Попов від цього здрігнувся і вбрал голову в плечі, а Ткач відчув, що попав у "точку" і спокійно продовжував далі:

— Не те треба не так хлопці робити. Держава чи? Наша — і Горпром наш, а ви за якусь червону шапку страйк впята хотете. Горнізовано треба робити, а не халай — балай. Збитків тільки собі наробимо. Коли каміння не наб'єте, за що ж тоді гроши вам буде слідувати.

Попов ще поривався щось сказати, але юруба помалу рідшла. Він виляявся і вкупні з русявим хлопцем подався до захву. Помаду один по одному залунали молоти, а на пополотніому обличчі десятника червону росквітла радість та в кутиках рота лягла посмішка. Він зняв кашкета, рукавом вітер спігніду лису голову й ледве витиснув в себе:

— Ху, замучився.

IV.

Соколов первово похожав по своему кабінету, раз по раз виркаючи на двері.

— Вже чотири години, як я єослав за ними їх коней. Здається мусили б бути.

Ця думка охопила його всього, став біля вікна й байдуже відивлявся в далекінь. Маленькі вулиці міста навиперед вігли до річки. На виднокрузі білі вапнові скелі вгрузали в небо, а по них лишаями чіплялися оселі. Двері відхилились і в кімнаті з'явився запорошенні пилуючою теккер і голова Каменкуму.

— Нарешті таки! — і Соколов майже зник у м'якому кріслі. І враз йому стало неприємно. Перед очима поганою кінофільмою замерехтило. Така сама кімната й голова правлівня Цукротресту тицькає йому під ніс умови й нервово, тарабанячи пальцями по столі, вигукую:

— Це чорт його зна що таке! Хіба це хазяйнування? Ви не можете бути адміністратором!

Соколов нервово шпурнув цигарку й зразу:

— Будь ласка! Коли ви вже припините дратувати мене свою розробкою. Аж голова паморочиться: все Бліде й Бліде. В інших картина ще гірша, але вони мовчать. Це в невміння керувати. Тов. Устинов, це до вас...

Теккер спокійно смоктав мундштука й дивився на кашкета, що блином лежав на колінах.

— Так, це до мене, — хрустнувши пальцями, почав він, але голова Каменкуму перебив:

— Що ви тут нарobili, поки я лікувався? Я не доберу слів. Ви, тов. Соколов, зірвали мій авторитет. Я тепер щось підібне до зламаної бурівки і ви винні, бо ваші штати з'їли всі гроши. Ви розумієте, що моя невтручання в господарчі справи довело до чого, га?

— Тов. Устинов рятуйте цей стан!

Теккер каламуттю очей обвів їх обох і розяявив рота, але Соколов уже давно поривався перебити і тепер, мов вода через гатку, бризкаючи слини, сипав словами:

— Прошу вас. Ви вели правильну політику що до невтручання в виробничі плани, але я дивуюсь, які ж великі штати: мені два зама потрібні, бухгалтерія, діловодство, статчастина, торгчастина і...

Його облік перебив техкер. Він навіть вийняв мундштук з рота й посміхнувся, показуючи два ряди чорних зубів. Голос його хрипів, наче в його горянці була каса перепона.

— Единий вихід, зупинити працю. Робітники хай посидять без роботи, це їх противезить. Потім збільшимо норму, на цому буде певна ощадність, а крикунів скоротимо. А тим часом ви тов. Соколов (він зробив наголос на ви й Соколов) дістаете грошей...

... Ввечорі робітники послали телеграму до Губвідділу, а на ранок на дверях контори висіла об'язка про тимчасове припинення праці й самотній десятник на кар'єрі важив перевіряючи вибухові матеріали.

V.

Новий голова Губвідділу десятий раз перечитував дві телеграми, що заперечували одна одну. Робітники вимагали негайно приїзду на місце, а голова Каменкому писав:

— У нас все спокійно. Це — демагогія.

Він акуратно згорнув ці телеграми й поклав у портфель. Коли він приймав справи, Пантеменко похвалився:

— О, в мене все гаразд. Ніяких конфліктів...

І тут на тобі: дві телеграми. І він вирішив їхати.

Вагон м'яко колихався. У відчинене вікно фільмою межкотіли в очах дерева, ліски. Хмарки диму з паротяга падали вниз, в хижакькі обійми хапали струнке жито і стиха лягали біля червоної спідниці гречки, та, від легенького вітру, враз в нестімі кидалися в обійми вівса, давонячі його колосками. І наче в цьому димові хижакькі поплутались роки і настирило виперлось минуле...

... Вони вдвох їхали в місто. Їм було доручено зробити довідку про стан петлюрівців. Старе місто вже мовчало: було пізно і будинки темними повторами вартували вулицю. Вони їхали мовчики, в петлюрівському одязові, що був їм до лиця. (Тут він силкувався пригадати прізвище товариша що в нього він стояв, коли був у німецькій армії, на квартирі і з яким разом тікали до більшовиків, але пам'ять на хвилину зрадила їому.) А спогади плили спокійною течією далі.

... Единий ресторан, на головній вулиці блистів голкою серед пітьми. В ньому було порожнє. Тільки біля буфета за столиком куняв одинокий осаул.

До їх підлетів кельнер.

— Прошу, панове.

— Горілки — одказав товариш, а сам скоса зиркнув на осаула. Той зрадів кумпанії й підсів.

— Ви з Фронту? — одразу запитав осаул.

— Ато...

— Сьогодні в нас нудно — жуючи мундштука, мяво протяг осаула.

— Всі десь свято зараз по домівках справляють.

Кельнер поставив пляшки. Почалася жвава розмова, а осаул, зрадівши випивці, тяг чарку за чаркою.

— Кепсько хлопці — сп'яніло скажився він. — Не хочу чуття кошки воввати. Набридло кажуть... Та я — який з мене осаул. По освіті я штейгер, мені б вугілля рубати, або вапняк бити... А маєток пропав... Спалили сволочі... Ткач там орудує...

Він схилився на столик і п'яні слози патькою текли по обличчю і капали на рукав френча...

Коли все було зроблено і виїхали з міста, товариш кинув їому: Це наш дідич, я його відразу візнанав...

Потяг з утоми захріпів свистком. Здалеку жаринами стрілки й зеленою цяткою в імлі вечора семафор.

VI.

Біля контори, що виблискувала червоними ставнями, в маленькому дворикові скучились робітники. Русівський хлопчина з нетерплячи гатив у ставні кулаками, але контора мовчала. Робітники роздратовано сперчалися.

— Чого припинили працю. Раз не треба — росчот!

— Росчот!..

Нарешті маленькі двері контори відчинилися й технер стомленим поглядом оглянув юрбу та мяво, як завше, сів на призбу.

— Товариші, не репетуйте. Не заважайте конторі працювати, — креслючи коло патичком між ногами почав він. Ткач петрив ѹого балачку:

— Скажіть, що це за знак. Ви просто даете всім підпуску чи росчот?

Техкер скинув погляд на Ткача й повісив його десь далеко на обріс.

— Бачите власне кажучи...

Робітники півколом оточили його.

— ...Може вам і виплатя за цю перерву, але тим, хто всі виходи робив — лагідно закінчив технера.

— Щ? — вирвалось з усіх грудей. Русівський хлопчина підбіг до технера і аж перехилився до нього.

— Хіба ми поденні? А ваші слова про „виработка“. Росчот! — в саме обличчя гукнув він. Техкер перевів на нього погляд, закліпав віями й хутко, давлячись словами:

— Я такий як і ви. Без Сокола вінчого не знаю. Сам грошей не одержав...

І комедно коливаючись зник за фірткою.

— Боїться гад — прошипів русівський хлопчина, але його вже не слухали. Всі галасували щось додовили, сперчалися. Фіртка рипнула й радісне обличчя Попова висину юрбу.

— Приїхав голова Губвідділу. Я тільки що з міста. В п'ять годин збори.

VII.

— Ви вже тут — звернувся Ткач до секретаря Каменкому — як я не хочу раніш прийти, все вас застану...

І ховуючи свої руки сів на стілець.

— Начальство ви все ж таки — з легкою іронією одказав секретар і враз став серіозний. — Оде з Губвідділу папери прийшли, продивиться, а ці треба підписати.

Ткач глянув на купу паперів і йому стало моторошно. В незвичих руках костурбувато стирчала ручка.

— Краще бити молотом — подумав він, але вмокнув перо й енергійно присунув папери.

— Треба привикати, біз нам тепер все треба знати, — пропшепотів підбадьорюючи сам себе.

Коли все було скінчено, вийшов на ганок і дивився на кар'єр, де білим хмаркамі летіли в небо бурки. Тільки тепер він зрозумів ведавні події.

Вони сиділи (як і колись) після зборів у нього в хаті. Штекель в німецькою акуратністю записував все, що викладав Ткач.

— Хіба я думав що ти, німецький солдат, будеш у нас головою спілки, — б'ючи Штекеля по плечу радісно говорив Ткач. — Ще братухо зажди. Гроші, каже, вже вислали. Добре. А тепер про технера.

Це синок нашого дідича, я все хотів скаржитись, бо він інколи в розмові таке заверне, що і в носі закрутить.

— Хіба ти забув, ми ж його в Петлюри здібали осаулом. Я відразу згадав, тільки він привітався.

Вапняк сірою стіною близув на сонці і мов зневіта помалу відступав все далі й далі, лишаючи за собою яму і їдку сіру куряву.

МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ В ЖЕНЕВІ

Лушер — Франція

Сіменс — Німеччина

Тов. Сокольников — СРСР

Кайзерлінк — Німеччина

Чуан-Чао — Хіна

ЩЕМ ЕНПІР

Нарис Г. Р.

ГЛІБ ЧУМАЛІВ повернувся з фронту. Завод стояв зруйнований і робітники ростягали все, що потрапляло на очі. Лише Бринза з рушницею стеріг серце заводу—дізеля: днівав і ночував біля них на купі брудного лахмуття. Та ще Громада—голова

вування. Всі стали до роботи, навіть жінки за приводом Даши, навіть діти. Не вистачало технічного керовництва. Громада нагадав Глібові за інженера Клейста, що будував цей завод. Закипіла лють, прокинулась жадоба помети: Гліб з Клейстом старі знайомі, колись Клейст відкрив його контррозвідці та він знат—Клейст може і мусить стати в пригоді. І він пішов...

Старий льохай сказав Клейстові за Гліба.. За того Гліба,

закому і Савчук. Завод стояв мертвий. А він мусив гуркотом своїм оживити облуплені стіни. Завод мусив жити! Так сказав собі Гліб.

За кілька днів було засідання парткому. Надривалися промови, що були „за”, підхікували до були „проти”—поміж ветаних спец Шрамм і голова виконкому Бадьїн. Чотирі було на чотирі та підсіві Сергій Івагін і стало п’ять на борді Гліба. Він переміг—завод буде жити та не тільки заводом турбувався Гліб. У Гліба не стало сім’ї. Даша зацінувася роботою. Душне серце не лежало більше до Гліба й він знов: були другі. А дочка Ніорка прірла в дитбудинкові.

Розміроно зводились міцні руки стукаючи сохи, ломи... Виблискували на сонці сталеві рейки—почалось відбудо-

Гліб (арт. Хайрі) Даша (арт. Богданова)

в чий смерти всі були перевонані. Іригадався інженерів його вчинок.

Охопив жах перед неминучою розплатою. Спокійно зовні зустрів він Гліба, чекав: ось вийме нагана й кінець. Та надто цінним був Клейст для справи з заводом, для Глібової справи. Мовчки залишив його Чумалів не обмовивши проте, чого приходив. Клейст, впевнений що йому не жити, блукав по заводові.. І на місткові знову—Гліб. Заклик,—працювати разом. Новим став Клейст. Кипіла робота в його досвідчених руках. А специ Раднархозу підсміювались, іронізували.

З гір налетіли біло-зелені. Висадили в повітря бремсберг... Загрожували заводу. Та одстоїли робітники. Одігнали назад в гори бандитську зграю. Одстоювала завод і Даша, а там в дитбудинкові вмириала Ніорка.

Гліб і Даша. Прощання

Маленька Нюрка, що так прісіла не лишати її саму, що так міцно притискала її руку до своїх запалих грудей. Чула Даша як затихає поводі дитяче серце, серце її дитини, та все ж покинула, пішла. Рука стиснула рушницю, а очі плакали...

Одстояли завод робітники і знову почалася робота.

А потім прийшла й нафта.

Останній огляд зробив Гліб заводові й радісний вбіг у кімнати повідомити Дашу, що завод пускатимуть.

Гукнув з порогу й закляк! Даша складала свої речі.

Почув що уривається останній звязок.

Та не міг а-ні слова вимовити.

Даша пішла...

А весь завод, машина за машиною, станок за станком, зірвався й пішов, все покриваючи ритмичним гуркотом.

За повістю Ф. Гладкова „Цемент“ Д. Марян написав сценарій цього фільму, що його

Даша з дитиною

режисер Вільнер ставить на Одеській кіно-фабриці. Знімає фільм оператор Гольдт. В головних ролях знимається актори Хайрі - Заде (Гліб), Долінін (Бадын), Богданова (Даша) Таут - Корео (Поля).

КОНКУРС

ЖУРНАЛА „ВСЕСВІТ“ НА ОПОВІДАННЯ

Для зміцнення зв'язку з читачами і для допомоги створенню оповідання журнального типу, редакція журналу „Всесвіт“ оголошує конкурс на краще журнальне оповідання.

Умови конкурсу такі: 1) Письменники мусять надати свої твори не пізніше 1-го серпня 1927 р.

На оповіданнях ставити напис „На конкурс“, підписувати девізом, а прізвище подавати в закритому конверті. Розмір оповідання $1\frac{1}{3}$ — $1\frac{1}{2}$ друкованого аркуша. Оповідання повинні бути передруковані на машинці, або чисто переписані на одній боці аркуша. Темою до оповідання можна брати нашу сучасність і минувшину, а також і фантастику, аби зміст відповідав сучасним ідеологічним вимогам.

2) Приймаються оповідання тільки написані українською мовою.

3) Конкурс проводиться так: Редакція одирає з прісланих на конкурс оповідань найкращі. Друкуються вони в порядку під номером, а потім, коли перейдуть через

журнал усі, читачам розсилається листівка, щоб читач написав, яке з оповідань йому найбільше до вподоби. Премії розподіляються за числом ухвалюваних відгуків на оповідання.

4) За всі видруковані оповідання автори одержують по 50 крб. гонорару.

5) Премії встановлено такі: Перша — 250 крб., друга — 125 і третя — 75 крб.

6) Прізвища всіх авторів, що брали участь у конкурсі чи оповідання було видруковано під №№, після скічення конкурсу буде оголошено.

7) Твори авторів, чиїх творів не буде ухвалено на конкурс, але їх можна видрукувати у „Всесвіті“, можуть бути видруковані на загальних умовах за згодою авторів. Оповідання, не використані в журналі, буде знищено.

8) Прислані після 1 серпня 1927 року оповідання передуть у портфель редакції в звичайному порядку, а в конкурсі участі не братимуть.

КРАЙОВИЙ ВІДДІЛ
ВУФКУ
Харків, Товариця Біржа

ДЕРЖКОНОТЕАТРИ
ВУФКУ

1-й ім. К. ЛІБКНЕХТА
З 7-го червня БОЙОВИК
КОЛИ РОСТАНЕ СНІГ
В голов. ролі МЕРІ ПІКФОРД

2-й ім. КОМІНТЕРНУ
З 7-го червня
ДИТИНА БАЗАРУ

3-й ЧЕРВОНИЙ МАЯК
З 7-го червня 3-я СЕРІЯ
ЛЮДИНА ПІД ЧУЖИМ ІМ'ЯМ

4-й ім. К. МАРКСА
З 7-го червня

КАР'ЄРА СПІЛКИ ШПАНДІРЯ

5-й ім. ДЗЕРЖИНСЬКОГО
З 7-го червня

ЗА СОРОКОВИМИ ДВЕРИМА

6-й „ЖОВТЕНЬ“
З 7-го червня

СТАРИЙ ЗАКОН

З 10-го червня 1-ша та 2-га СЕРІЯ

ТРАГЕДІЯ КОХАННЯ

7-й „ПРОЛЕТАРІЙ“
З 7-го червня

ЕСПАНСЬКА ТАНЦЮРИСТКА

НЕСМЫВАЕМАЯ ЖИДКАЯ КРАСКА
для БРОВЕЙ, РЕСНИЦ,
::: ВОЛОС :: УСОВ :::
ХНА-БАСМОЛЬ

Провізор М. ЛІПЕЦ.

Моментально окрашивает в любой цвет, ничем не отличающийся от натурального. Не пачкает лица и платья. Безвредна. Разрешена Мосздравотделом. Способ применения прост. Высыпается почтой наложен. плат. При выписке нескольких флаконов за пересыпку не платят. Цена кор. за год — 2р. 50 к. полугод. — 1р. 50 к. Краска для волос — 3 р.
ВНИМАНИЕ требуйте компактную пудру всех цветов
пуш-бронет, ражель № 1 и № 2, загар № 1 № 2, шагорль розовая и белая Цела Коробки 1 руб.
Москва, 34, Гагаринский пер. д. № 29, кв. 36/11. Провізор М. ЛІПЕЦ.

АМЕРИКАНСКАЯ
ПРОМЫШЛЕННАЯ
КОНЦЕССИЯ
А. Ю. ГАММЕР
Москва

НАШИ КАРАНДАШИ
ПРОДАЮТСЯ
ВЕДЕ

НАСТОЯЩИМ ИЗВЕЩАЕТ,

ЧТО ЕЮ ВЫПУЩЕНЫ **КАРАНДАШИ** черные, химич. и цветные не уступающие по своему качеству лучшим заграничным карандашам. Карандаши изготавливаются из заграницы. сырья лучшими загр. специалистами
ОБРАТИТЕ ВНИМАНИЕ НА НАШИ МАРКИ:
№ 2255 „АТЛАС“ химическ. копировальни.
№ 1520 „ЭСПЕРАНТО“ ”
№ 1000 „СТАНДАРТ“ ”
№ 880 „КОПНИНГ“ ”
№ 4044 „САТУРН“ ”
№ 600 „ДЕССИН“ черные
№ 200 „СТАНДАРТ“ красн. и $\frac{1}{2}$ синий
№ 900 Каранд. цвет. $\frac{1}{2}$ красн. и $\frac{1}{2}$ синий
№ 751-752 „ДІАМАНТ“ химическ.

ВУФКУ

ВСЕУКРАЇНСЬКЕ
ФОТО-КІНО-УПРАВЛІННЯ

ВУФКУ

НАЙБЛИЖЧИЙ ВИПУСК
ОДЕСЬКОЇ КІНО-ФАБРИКИ
ВЕЛИКИЙ ХУДОЖНІЙ ФІЛЬМ

ЦЕМЕНТ

За повістю Ф. ГЛАДКОВА

Сценарій—Д. МАРІЯНА
Режисер—ВІЛЬНЕР
Оператор—ГОЛЬДТ

В головн. ролях: арт.—ХАЙРІ-
ЗАДЕ, ДОЛІНІН, ТАУТ-КОРСО,
БОГДАНОВА